

Utbildningsinspektion i Långareds skola, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	2
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Långareds skola den 5 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Långareds skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Långareds skola intervjuades rektorn, elever, lärare och övrig personal samt några föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Långareds skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	44
Förskoleklass	13
Grundskola	91

Långareds skola har elever i förskoleklassen och årskurserna 1–6. I anslutning till skolan finns fritidshem och förskola. Förskolan ingår inte i denna rapport då den inspekteras separat.

Årskurserna 1–2 samt 3–4 är åldersblandade, medan årskurserna 5 och 6 är åldershomogena. Skolans personal och personalen i skolbarnsomsorgen, har både uppdelade och gemensamma arbetsplatsträffar.

Långareds skola har få elever med annat modersmål än svenska.

Skolan ligger cirka två mil norr om Alingsås centrum. Lokalerna är handikappanpassade och ligger i ett lugnt område med stora grönområden runt omkring. Skolans bibliotek är av god standard och idrottshallen av mycket god standard.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Långareds skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder skolan utbildning av god kvalitet. Eleverna utvecklar och når kunskaper enligt de nationella målen i ämnena svenska, engelska och matematik. Stämningen vid skolan beskrivs överlag som god. Skolan har en väl fungerande ledning och den interna kommunikationen och ansvarsfördelningen är tydlig.

Det finns dock enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan är på rätt väg i sitt arbete med värdegrundsfrågor men arbetet både kan och bör utvecklas ytterligare.
- Elevernas möjligheter till inflytande över och ansvar för det egna lärandet bör utvecklas.
- Formerna för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i alla ämnen bör utvecklas.
- Skolan bör framdeles bredda ämnesfördjupningen bland lärarna.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Det finns enligt inspektörernas bedömning ett nära och bra samarbete mellan förskoleklassen, skolbarnsomsorgen och de lägre årskurserna. Såvitt inspektörerna kunnat bedöma får eleverna i förskoleklassen förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

Av skolans kvalitetsredovisning från läsåret 2004/2005 framgår att dåvarande årskurs 5 har en mycket god måluppfyllelse. Enligt redovisningen klarade samtliga 19 elever de nationella ämnesproven och eleverna har en utveckling som leder till att målen i svenska, engelska och matematik uppnås. Någon sammanställning och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling från övriga ämnen och övriga årskurser finns inte att tillgå.

Enligt rektorn varierar måluppfyllelsen från år till år och dåvarande årskurs 5 var enligt rektorn en ovanligt homogen och bra klass rent kunskapsmässigt.

Stämningen i skolan beskrivs överlag som god även om undantag finns. Både personalen och eleverna säger att mobbning och kränkningar fortfarande förekommer men att det är betydligt bättre stämning på skolan än tidigare läsår.

Graden av elevinflytande tenderar dock, i likhet med andra skolor i Alingsås, att variera och behöver enligt inspektörerna utvecklas. Mer om skolans arbete med normer och värden och elevernas möjligheter till inflytande redovisas under bedömning av verksamheten.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Rektorn framhåller att de arbetar mycket med normer och värden och att skolan anpassar organisationen för att lösa eventuella konflikter. Etiska regler har tagits fram som skall följas på skolan.

Skolan har också startat upp ett antimobbingteam bestående av skolans specialpedagog, två lärare samt en fritidspersonal. Gruppen håller på att bygga upp en organisation på skolan, att skaffa rutiner och att redigera den plan som finns mot mobbning. De vill ha en större tydlighet så att vem som helst skall vara trygg i att veta vad som görs när skolan behöver agera i olika situationer. Övrig personal säger att de vill utveckla och arbeta ännu mer med värdegrundsfrågor och att de inte är riktigt framme ännu.

Lärarna berättar att de arbetar förebyggande bland annat genom att ha kompis-samtal. Det innebär att de diskuterar vad som är rätt och fel och vad som anses vara viktigt i livet. Ett annat exempel lärarna nämnde var "heta stolen" då eleverna får ta ställning till olika händelser. I en årskurs har de dessutom en samtalstid avsatt en dag i veckan för att diskutera eventuella problem med enskilda elever.

Enligt inspektörernas bedömning är skolan på rätt väg i sitt arbete med värdegrundsfrågor och i hur skolan skall agera om någon elev blir mobbad eller kränkt. Inspektörerna vill betona vikten av att skolan även fortsättningsvis arbetar med att vidareutveckla detta arbete så att eleverna har en trygg skolmiljö.

Inspektörerna bedömer vidare att elevernas möjlighet till inflytande för det egna lärandet bör förbättras. I författningarna anges att eleverna skall ha inflytande över hur deras utbildning utformas och att inflytandet skall anpassas efter ålder och mognad.

Inspektörerna fick några goda exempel på hur vissa lärare arbetar med elevinflytande och i skolans lokala arbetsplan framgår att det finns goda ambitioner och tankar kring hur eleverna skall ges ett ökat elevinflytande.

I realiteten har dock skolan ännu en bit kvar i sitt arbete med elevinflytande, enligt inspektörernas bedömning. I den mån eleverna har ett inflytande handlar det oftast om att välja arbetsuppgifter inom givna ramar och i vilken ordning arbetsuppgifterna skall utföras, vilket inte är i överensstämmelse med författningarna.

Den bild inspektörerna har om bristen på elevinflytande stärks av den elevenkät som årskurs 5 svarade på föregående läsår. Det genomsnittliga resultatet på Långareds skola ligger där en bra bit under genomsnittet i kommunen vad gäller frågor som rör elevernas möjligheter till elevinflytande.

Det mer formella inflytandet i form av klass- och elevråd fungerar dock på skolan enligt inspektörernas bedömning.

Uppföljning och utvärdering av lärandet och kunskapsresultaten

Skolan använder sig av diagnoser i årskurs 2 och nationella prov i årskurs 5. I övrigt görs vissa uppföljningar och utvärderingar skriftligt och andra muntligt.

Lärarna tydliggör målen i de olika ämnena för eleverna och enligt skolans lokala arbetsplan gör eleverna självskattningar av hur de ligger till kunskapsmässigt. Skolan har också gjort egna mål som eleverna skall uppnå i ämnena engelska, svenska och matematik i respektive årskurs.

Intervjuade föräldrar och elever anser att de genom väl fungerande utvecklingssamtal också får en uppfattning om elevens kunskapsutveckling.

Dokumentationen om elevernas kunskapsutveckling är dock knapphändig och tydliga bedömningar görs i första hand i svenska, engelska och matematik.

Inspektörerna bedömer att det saknas en systematik och ett gemensamt synsätt på uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling och då främst i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning.

Långareds skolas kvalitetsredovisning, som uppfyller författningarnas krav och dess lokala arbetsplan är utformade utifrån en gemensam mall som är framtagen i kommunen. Kvalitetsredovisningen innehåller bland annat en beskrivning av verksamheten, resultatöversikt och en bedömning av kommunens prioriterade mål ”normer och värden” samt ”kunskaper – utveckling och lärande”.

Personalen berättar att de gör den lokala arbetsplanen och kvalitetsredovisningen tillsammans. De är medvetna om att dokumenten hänger ihop men säger samtidigt att de ibland är svårt att sära på dem och att rubrikerna blandas ihop. Den lokala arbetsplanen upplevs av lärarna som skolans mål och arbete medan lärarnas syn på nyttan med kvalitetsredovisningen varierar.

Rektorn säger att skolans kvalitetsarbete fortfarande är under uppbyggnad och att det har utvecklats mycket de senaste åren. Hon menar att personalen nu i princip är självgående och att de förstått tanken med framförallt den lokala arbetsplanen men även med kvalitetsredovisningen.

Långareds skola är med i den personal-, föräldra- och elevenkät som tagits fram av Alingsås kommun.

Inspektörernas konstaterar att skolan har ett systematiskt och till stora delar fungerande kvalitetsarbete, men att arbetet fortfarande kan utvecklas så att både den lokala arbetsplanen och kvalitetsredovisningen blir levande dokument, som är till nytta för den egna verksamheten.

Skolledning och intern kommunikation

Inspektörerna bedömer att skolan har en väl fungerande ledning och att den interna kommunikationen och ansvarsfördelningen är tydlig.

Långareds skola har en rektor som är på skolan tre dagar i veckan då hon även ansvarar för en annan förskoleenhet i kommunen. Rektor ansvarar för det pedagogiska utvecklingsarbetet och skolans kvalitetsarbete, samtidigt som det faktiska ansvaret för genomförandet ligger hos personalen.

Rektorn är väl känd på skolan och åtnjuter stort förtroende från personalen, även om både elever och lärare önskar att hon hade möjlighet att vara mer ute i verksamheten.

Skolans pedagogiska personal har, som tidigare nämnts, ett arbetslag på skolan och har veckovisa möten och har både egna och gemensamma arbetslagsträffar med fritidspersonalen.

Skolan är, liksom övriga skolor i Alingsås, mitt i en omorganisation. Rektor har förhoppningar om att kommunikationen mellan kommunen och rektorerna därigenom skall bli bättre, då det enligt henne inte har fungerat fullt ut.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till likvärdig utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller fler ämnen.

Vid Långareds skola finns det tid avsatt en timma i veckan till elevens val och eleverna får då rangordna vad de vill göra. Eleverna har att välja bland trä- och

syslöjd, idrott samt bild. Inspektörerna bedömer att skolan uppfyller författningarnas krav på elevens val.

Vid besöket bedömde inspektörerna att eleverna inte gavs förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i Hem- och konsumentkunskap. Detta då eleverna endast fick viss teoretisk undervisning i ämnet på skolan, samtidigt som skolan lade över ansvaret på föräldrarna att ge eleverna de praktiska kunskaperna i hemmet.

Efter inspektörernas besök har rektorn inkommit med besked om att skolan lagt om undervisningen i Hem- och konsumentkunskap och att eleverna i årskurserna 5 och 6 nu får all sin undervisning fullt ut på skolan. Mot bakgrund av rektorns uppgifter stannar inspektörerna vid ett påpekande om att det sätt på vilket skolan, vid tidpunkten för inspektörernas besök, lade upp undervisningen inte står i överensstämmelse med författningarna.

Personal

Rektorn har pedagogisk bakgrund och den formella kompetens som krävs för uppdraget. Hon har slutfört den statliga rektorsutbildningen.

Långareds skola har nyligen haft en stor omsättning bland personalen då cirka 40 procent av dem är nyanställda det senaste året. För närvarande finns det 14 medarbetare, varav 6 är lärare med ansvar för undervisning. Av dessa har samtliga relevant lärarutbildning.

Värt att notera är dock att skolans tre lärare som ansvarar för årskurserna 1-2, 3-4 samt 5 har Ma/No inriktning på sin utbildning. Inspektörerna vill därför betona vikten av att skolan framdeles arbetar för att bredda lärarnas ämnesfördjupning.

Grundskolans lärartäthet är 5,93 lärare per 100 elever. En specialpedagog är anställd på deltid, 20 procent, vilket flera av de intervjuade upplevde som för lite. Inspektörerna bedömer att eleverna ges det särskilda stöd de har rätt till, men att skolan ändå bör verka för att lärarna skall få mer specialpedagogisk handledning.

Personalen är överlag nöjd med den kompetensutveckling som erbjuds. De har bland annat deltagit i den av Alingsås kommun ordnade kompetensutvecklingen ”Betyg och bedömning”, i denna deltar samtliga skolor i kommunen. Det finns också möjlighet till individuell kompetensutveckling.

Datum	Ort
2006-05-12	Göteborg

Patrik Nystedt
Karin Widlund